

MATTHEÛS

5:17-20

Jezus maakt duidelijk dat de Wet vraagt om innerlijke gerechtigheid, barmhartigheid en trouw.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/5-17-20-deel-3

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Jezus, de wet en farizese gerechtigheid	8 min	3
2	Liefde als handelen voor de ander	4 min	7
3	Zes voorbeelden verklaren de wet	4 min	9
4	Innerlijke en uiterlijke gerechtigheid	3 min	11
5	God behagen in plaats van mensen	5 min	13
	Om verder te lezen		15

1

Jezus, de wet en farizese gerechtigheid

We bestuderen de Bergrede, de beroemdste preek van Christus, die te vinden is in Mattheüs 5 tot en met 7. We werken nog steeds het gedeelte in hoofdstuk 5 door. In de afgelopen twee lezingen behandelde ik de verzen 17 tot en met 20. Daar probeert Jezus Zijn discipelen, en alle anderen die er benieuwd naar zijn, precies duidelijk te maken wat Zijn verhouding is tot de Wet en de Profeten.

De Wet en de Profeten waren de oudtestamentische Schriften. Ze vormden de Bijbel van de Joden. Alle discipelen van Jezus waren Joden die met die Schriften waren opgevoed en er grote eerbied voor hadden. Hoewel Christus er door Zijn tegenstanders soms van werd beschuldigd dat Hij de Wet en de Profeten overtrad, of dat Hij een vijand van de Wet en de Profeten was, wilde Jezus duidelijk maken dat Hij in geen enkel opzicht gekomen was om de Wet en de Profeten teniet te doen, maar juist om ze te vervullen.

Vervolgens zei Hij dat degenen die onder de Wet en de Profeten leefden totdat die vervuld waren, tot de laatste jota en tittel ervan in acht moesten nemen. Iedereen die ze zou overtreden en anderen zou leren ze te overtreden, zou de minste genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen. En wie ze zou onderhouden en anderen zou leren hetzelfde te doen, zou groot genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen.

Toen zei Hij in vers 20:

Want Ik zeg u: Als uw gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan.

MATTHEÛS 5:20

De schriftgeleerden en de Farizeeën waren de beroepsreligieuzen die al hun tijd besteedden aan het naleven van de allerkleinste bijzonderheden van de wet. Niet alleen van de wet die Mozes had gegeven, maar ook van een groot aantal andere

geboden die Mozes nooit had gegeven en die nergens in de Schrift te vinden waren. Nadat de Joden in 586 voor Christus naar Babylon waren verbannen, vonden de rabbijnen het nodig de wet verder uit te werken. Ze besteedden veel tijd aan onderlinge besprekingen over allerlei manieren waarop de wet in wezen verduidelijkt of verbeterd kon worden. Tegen de tijd dat Christus kwam, ongeveer vijfhonderd jaar later, golden de overleveringen die deze rabbijnen hadden bedacht als gezaghebbend binnen het godsdienstige stelsel van de Farizeeën. Die overleveringen gingen veel verder dan alles wat de wet van God ooit had geleerd. De Farizeeën hielden niet alleen vast aan de wet van Mozes. Ze hielden ook vast aan deze overleveringen van de rabbijnen.

Jezus had natuurlijk grote bewondering voor de wet van God, maar Hij had geen enkel respect voor de overleveringen van de rabbijnen, die door mensen waren gemaakt. Bij één gelegenheid, in Mattheüs 15, zei Jezus dat de Farizeeën God tevergeefs aanbaden, omdat ze de overleveringen van mensen als leerstellingen onderwezen. Deze leringen van de rabbijnen werden onderwezen alsof ze even gezaghebbend waren als de Schrift.

Jezus eerbiedigde de Schrift. Hij kwam om de Schrift te vervullen. Hij zei zelfs:

Als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en Farizeeën, komen jullie beslist het Koninkrijk der hemelen niet binnen.

Hoe kon jouw gerechtigheid die van de schriftgeleerden en Farizeeën overtreffen? Jezus legt dat vervolgens uit aan de hand van zes belangrijke voorbeelden in de rest van Mattheüs 5. Dit zijn allemaal gevallen waarin Jezus tegen Zijn toehoorders zegt:

Jullie hebben gehoord dat er tegen de mensen van vroeger is gezegd, en dan citeert Hij iets uit de wet. Vervolgens zegt Hij:

Vervolgens zegt Hij: ‘Maar Ik zeg tegen jullie.’ Daarna legt Hij uit wat Zijn standpunt over die specifieke wet is.

Jezus spreekt over zes verschillende gevallen waarin de Joden bepaalde dingen door hun leraren waren onderwezen. Vrijwel alles wat Hij hun voorhoudt, komt rechtstreeks uit hun wet. Er is maar één uitzondering waarbij hun iets was geleerd dat

verder ging dan wat de wet zei, en die behandelt Hij hier. In wezen behandelt Hij het gebod dat hun altijd was voorgehouden:

Pleeg geen moord.

Hij behandelt ook wat hun was verteld over overspel, echtscheiding, het zweren van eden en vergelding, de wet die zei:

Een oog voor een oog en een tand voor een tand.

Ook behandelt Hij deze kwestie:

U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf. Ik ben de HEERE.

LEVITICUS 19:18

wat een oudtestamentisch gebod is. Maar hun was geleerd dat je alleen mensen hoeft lief te hebben die je naasten zijn. Je hoeft je vijanden niet lief te hebben. Sterker nog, je hebt het recht, en misschien zelfs het gebod, om je vijanden te haten.

Zes keer brengt Jezus punten ter sprake waarover het Joodse volk door zijn rabbijnen bepaalde dingen uit de wet had geleerd. Zijn discipelen waren Joden, en Hijzelf trouwens ook. Vervolgens zegt Jezus:

Maar Ik zeg tegen jullie. In elk geval geeft Hij vervolgens Zijn eigen verduidelijking, Zijn eigen verheldering van wat die wet betekende en wat God voor ogen had toen Hij haar gaf.

Er zijn zes voorbeelden. Dat aantal van zes is hier niet simpelweg ontstaan doordat Jezus na het zesde voorbeeld geen voorbeelden meer wist en het daarbij liet. Ik denk dat het aantal gegeven voorbeelden zorgvuldig is gekozen om het hele spectrum te bestrijken van wat Jezus wilde zeggen.

Bij een andere gelegenheid wees Jezus de Farizeeën terecht vanwege de oppervlakkigheid van hun godsdienst. In Mattheüs 23:23 zei Hij tegen hen:

Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars, want u geeft tienden van de munt, de dille en de komijn, en u laat het belangrijkste van de Wet na: het recht, de barmhartigheid en de trouw. Deze dingen zou men moeten doen en die andere dingen niet nalaten.

MATTHEÛS 23:23

Wat Jezus zei dat de schriftgeleerden en Farizeeën verkeerd hadden gedaan, was dat ze slechts een deel van de wet hadden onderhouden, in feite het gemakkelijkste deel om te onderhouden. Ze hadden het belangrijkste deel verwaarloosd, wat Hij de zwaarwegender zaken van de wet noemde. Wanneer Jezus spreekt over zwaarwegender zaken van de wet, heeft Hij het duidelijk over de zaken die zwaar wegen in de ogen van God, de belangrijkste wetten.

Welke wetten hadden de Farizeeën gehouden? Ze hadden ceremoniële wetten gehouden: tienden geven en zich ceremonieel rein houden. Waarschijnlijk lieten ze nooit een gelegenheid voorbijgaan om een offer te brengen, en ze hielden zich heel nauwgezet aan de wetten die ceremonieel van aard waren. Maar de wetten die moreel van aard waren, waren belangrijker voor God, en die verwaarloosden ze. Jezus deelde die in onder drie hoofdpunten: rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw.

Bij weer een andere gelegenheid, in Mattheüs 7:12, zei Jezus:

Alles dan wat u wilt dat de mensen u doen, doet u hun ook zo, want dat is de Wet en de Profeten.

MATTHEÛS 7:12

Hij zei:

Want dit is de Wet en de Profeten.

Wat Hij zegt, is dit: de Wet en de Profeten komen eigenlijk neer op dit ene, dat je voor mensen hetzelfde moet doen als wat je wilt dat zij voor jou doen. Dat is gewoon een andere manier om te zeggen:

U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf. Ik ben de HEERE.

LEVITICUS 19:18

Maar daarom moeten we ons het volgende afvragen. Jezus zei dat er maar één gebod is: je naaste liefhebben zoals je jezelf liefhebt, oftewel anderen behandelen zoals je wilt dat zij jou behandelen. Waarom zegt Hij dan dat er belangrijkere zaken van de wet zijn, die Hij opsomt als rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw? Hij spreekt Zichzelf niet tegen door op de ene plaats te zeggen dat de hele wet één ding is, en vervolgens te zeggen dat er drie dingen zijn die belangrijkere zaken vormen. Het ene wat Jezus leerde als de belangrijke zaak van de wet, is liefde. En deze drie dingen — rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw — zijn eenvoudigweg onderdelen van wat liefde is.

2

Liefde als handelen voor de ander

Soms denken we bij liefde aan een gevoel van genegenheid dat we voor bepaalde mensen hebben. Wanneer ons wordt gezegd dat we onze vijanden moeten liefhebben, denken sommige mensen: hoe zou ik dat in vredesnaam kunnen doen, wanneer die persoon mij iedere keer dat ik hem zie afstoot, irriteert of kwetst? Hoe kan ik warme gevoelens voor hem hebben? De Bijbel zegt niet dat je warme gevoelens voor hem moet hebben. Als we liefde beschouwen als een warm, behaaglijk gevoel dat we hebben, of als genegenheid of aantrekkingskracht tot iemand, leggen we liefde niet uit zoals de Bijbel dat doet.

Bedenk dat Jezus zei:

Heb je naaste lief zoals je jezelf liefhebt.

Wat betekent dat? Wat wil je dat je naaste voor jou doet? Doe dat voor hem. Liefhebben is doen. Liefhebben blijkt uit de manier waarop je mensen behandelt, niet uit wat je voor hen voelt.

Natuurlijk is liefde geen gedrag zonder gevoel, en ik wil niet suggereren dat er in onze liefde als christenen geen gevoel zou moeten zijn. Maar ik denk dat we de verkeerde opvatting in onze cultuur moeten aanpakken dat liefde een gevoel is. Nee, liefde is geen gevoel. Liefde is een verbintenis. Liefde is het vaste besluit om te handelen in het belang van de ander die je liefhebt. Misschien heb je op dat moment een goed gevoel over die persoon, of misschien heb je op dat moment geen goed gevoel over die persoon. Maar of je nu wel of geen goed gevoel over hem hebt, je zult doen waarvan je weet dat het voor hem het beste is.

Hoe weet je wat dat is? Je weet vrij goed wat je wilt dat er voor jou wordt gedaan. Je weet hoe je wilt dat mensen jou behandelen. Daarom behandel je hen zo, en dat is wat het betekent om hen lief te hebben zoals je jezelf liefhebt.

Hoe wil je uiteindelijk werkelijk door mensen behandeld worden? Je wilt dat ze je rechtvaardig behandelen, nietwaar? Je wilt niet dat mensen je rechten schenden. Je wilt niet dat mensen je onrechtvaardig en oneerlijk behandelen. Dus moet jij anderen rechtvaardig behandelen.

Je wilt dat mensen mededogen met je hebben. Dat wil zeggen: wanneer je iets nodig hebt, wanneer je wanhopig bent, of wanneer je iets verkeerd hebt gedaan en vergeving nodig hebt, wil je dat mensen barmhartig voor je zijn. Dan moet jij barmhartig zijn tegenover anderen. Dat maakt deel uit van hen liefhebben.

Je wilt ook dat mensen trouw aan je zijn. Dat betekent dat je wilt dat ze hun beloften nakomen. Je wilt niet dat mensen je misleiden met beloften en toezeggingen die ze niet nakomen. Je wilt dat mensen integer handelen. Je wilt dat ze, wanneer ze hun woord geven, zich aan hun woord houden. Dat is wat trouw is.

Als iemand jou onrechtvaardig, onbarmhartig of ontrouw behandelt — dat wil zeggen, als diegene zijn beloften aan jou breekt — zou je onmiddellijk weten dat dit niet liefdevol is. Diegene heeft je niet lief. Je wilt niet dat mensen jou zo behandelen. Daarom zegt Jezus in wezen dat de belangrijkere zaken van de wet, die neerkomen op

liefde, kunnen worden opgesplitst in hun afzonderlijke onderdelen. Deze onderdelen vormen een manier om met iemand om te gaan, een manier om iemand te behandelen. Het gaat om wat je iemand aandoet. Je behandelt iemand rechtvaardig, barmhartig en trouw.

Dat is wat liefde is. Volgens Jezus bestaat liefde uit deze drie dingen, deze belangrijkere zaken: rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw.

3

Zes voorbeelden verklaren de wet

Jezus onderwijst in Mattheüs hoofdstuk 5 over de wet en geeft Zijn specifieke verduidelijkingen van de wet. Jezus komt hier niet om de wet te veranderen. Hij verandert niets aan de wet. Wanneer Hij zegt:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult niet doden; en: Wie doodt, zal door de rechtbank schuldig bevonden worden.

MATTHEÛS 5:21

dan zegt Hij vervolgens niet:

Maar ik zeg: pleeg een moord.

Wanneer Hij zegt:

U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is: U zult geen overspel plegen.

MATTHEÛS 5:27

dan zegt Hij niet:

Maar ik zeg tegen jullie: pleeg overspel.

Hij verandert de wet niet. Hij werkt haar verder uit, verduidelijkt haar, werpt er licht op en laat zien waar het in de wet werkelijk om ging. Dat is wat Hij hier doet.

Wat hier interessant aan is, is dat Hij zes voorbeelden geeft. En ik wil opperen dat twee van deze voorbeelden rechtvaardigheid illustreren, twee barmhartigheid en twee trouw. Daar komt liefde in feite op neer. Ze komt neer op rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw. Met telkens twee voorbeelden illustreert Hij waar God werkelijk om geeft.

Wanneer God zegt:

Pleeg geen moord, geeft Hij er niet alleen om of je mensen doodt. Natuurlijk doet dat ertoe voor Hem, maar er is meer aan de hand. Het gebod om niet te moorden komt in feite voort uit Gods grotere zorg dat je rechtvaardig handelt, en moord is een enorme daad van onrecht. Evenzo gaat het Hem, wanneer Hij zegt:

Pleeg geen overspel, ook om rechtvaardigheid. Want wanneer je de vrouw van een man begeert of met haar naar bed gaat, schend je het recht van die man op zijn vrouw. Dit is een daad van onrecht. Het is een schending van iemands rechten.

Zo gaat het ook om trouw wanneer Hij spreekt over echtscheiding en het afleggen van een valse eed: wanneer je een belofte doet, kom je die na. Wanneer Hij spreekt over het toekeren van de andere wang en het liefhebben van je vijand, spreekt Hij over barmhartigheid. Wanneer iemand vergelding van jou verdient en je geen vergelding zoekt, maar die persoon in plaats daarvan vriendelijk behandelt, is dat barmhartigheid.

Daar gaat het Jezus om in deze zes voorbeelden. Ik opper dat Jezus ons vertelt dat de werkelijke betekenis van de wet is dat we moeten liefhebben. Dat betekent dat de werkelijke betekenis van de wet is dat God wil dat we rechtvaardig, barmhartig en trouw zijn. Elke behandeling van een ander die minder dan rechtvaardig, minder dan barmhartig en minder dan trouw is, is niet liefdevol.

Hij doet dit door telkens twee voorbeelden te geven waaruit blijkt hoe de wet in het Oude Testament Gods zorg voor elk van deze zaken tot uitdrukking bracht. Ik geloof dat de eerste twee worden gegeven om aan de hand van een paar geboden in het Oude

Testament te laten zien dat God om rechtvaardigheid gaf. De volgende twee zijn geboden uit het Oude Testament die laten zien dat God om trouw gaf. De laatste twee zijn geboden waarmee Jezus illustreert dat God wil dat we barmhartig zijn.

Jezus verandert niets. Hij laat eenvoudigweg zien dat deze zaken ten grondslag liggen aan de wetten die God in het Oude Testament gaf. Toch verwaarloosden de Farizeeën, die zichzelf beschouwden als grote onderhouders van de wet, deze zaken van rechtvaardigheid, barmhartigheid en trouw — de gewichtigere zaken.

4

Innerlijke en uiterlijke gerechtigheid

Zo verduidelijkt Jezus volgens mij Zijn eigen verhouding tot de wet. Hij is hier niet om de wet teniet te doen. Hij is hier om haar te vervullen. Met de Engelse woordspeling ‘fulfill’ en ‘fill it full’ legt Gregg uit dat vervullen volgens hem onder andere betekent dat Hij haar als het ware vol maakt. De Farizeeën hielden zich slechts uiterlijk aan de wet; hun gehoorzaamheid bestond alleen uit zichtbaar gedrag. Uiterlijk konden ze ervan afzien iemand te vermoorden, terwijl ze in hun hart aan het moorden waren. Maar het kon hun niets schelen. Zolang ze uiterlijk deden wat het gebod zei, vonden ze dat ze rechtvaardig waren.

Daarom zei Jezus tegen Zijn discipelen:

Want Ik zeg u: Als uw gerechtigheid niet overvloediger is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zult u het Koninkrijk der hemelen beslist niet binnengaan.

MATTHEÛS 5:20

want hun gerechtigheid is slechts uiterlijk. Die van jullie moet ook innerlijk zijn. Je moet er niet alleen van afzien mensen te vermoorden, maar ook van andere dingen die evenzeer of op vergelijkbare wijze onrechtvaardig zijn.

Het idee hier is dat God zei:

Pleeg geen moord, maar moord is niet het enige waar het Hem om gaat. Moord is verboden omdat het een daad van onrecht is, en God bekommert Zich om alle daden van onrecht. Wanneer Hij over echtscheiding spreekt, zegt Hij:

Maar Ik zeg u dat wie zijn vrouw verstoot om een andere reden dan hoererij, maakt dat zij overspel pleegt; en wie met de verstotene trouwt, pleegt ook overspel.

MATTHEÛS 5:32

Wat Hij leert, is dat God, wanneer Hij Zijn opvattingen over echtscheiding geeft, eenvoudigweg blijk geeft van een zorg om trouw in het algemeen. Echtscheiding is een goed voorbeeld van ontrouw, maar God wil geen enkele vorm van ontrouw, of het nu om echtscheiding of om een andere vorm gaat.

Deze wetten geven afzonderlijke gevallen waarin God liet zien dat Hij Zich om deze gebieden bekommerde en waarin Jezus verduidelijkt wat Gods zorg is. Hij doet dat om in te gaan tegen de heersende godsdienstige gezindheid van die tijd. Die godsdienstige gezindheid was: 'Zolang ik binnen de grenzen kan blijven van het uiterlijke gedrag dat God gebiedt of verbiedt, zal ik rechtvaardig zijn, en het doet er niet toe wat er in mijn hart is.' Zo dachten de Farizeeën erover.

De Farizeeën konden de hele dag rondhangen en vrouwen begeren, maar zolang ze nooit met de vrouw van een naaste naar bed gingen, vonden ze dat ze Gods geboden niet hadden overtreden en dat ze rechtvaardig waren. Ze konden de hele dag rondhangen en boos en haatdragend tegenover mensen zijn, maar zolang ze nooit iemand doodden, geloofden ze dat ze rechtvaardig en God welgevallig waren. Ze

geloofden dat ze allerlei dingen konden doen die de wet uiterlijk leek toe te staan, terwijl ze de wet in hun hart overtraden. Maar ze vergaten wat God tegen de profeet Samuel zei toen hij naar het huis van Isaï ging. Hij zei:

Maar de HEERE zei tegen Samuel: Kijk niet naar zijn uiterlijk en ook niet naar de hoogte van zijn gestalte, want Ik heb hem verworpen. Het is namelijk niet wat de mens ziet, want de mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HEERE ziet het hart aan.

1 SAMUEL 16:7

5

God behagen in plaats van mensen

Dat was wat Jezus leerde. Jezus leerde in wezen dat de wet, die Gods definitie van gerechtigheid in het Oude Testament is — dat wil zeggen: je doet wat ze zegt en dan zul je rechtvaardig zijn — gevolgtrekkingen had die dieper gingen dan enige Farizeeër leek te hebben ingezien. Die gevolgtrekkingen moeten soms expliciet worden gemaakt, omdat de mensheid lijdt aan een ziekte van uiterlijkheid, of externalisme. Wij hebben immers elke dag te maken met mensen die we kunnen zien.

God, Die we niet kunnen zien, komt niet zo gemakkelijk in onze gedachten op, althans niet bij de natuurlijke mens die God nooit heeft leren kennen. Hij gelooft misschien dat God ergens daarbuiten is, maar hij heeft Hem nooit gezien en denkt daarom maar heel weinig aan Hem. Maar er zijn voortdurend mensen om hem heen, en die kan hij zien. De mening van mensen is van groot belang, want als mensen geen respect voor hem hebben, willen ze misschien geen zaken met hem doen, nodigen ze hem misschien nergens voor uit of wijzen ze hem misschien af. Een mens wil de goedkeuring van andere mensen om de eenvoudige reden dat andere mensen zichtbaar zijn. Andere mensen maken deel uit van de werkelijkheid die hij voelt en met zijn zintuigen waarneemt.

God bevindt Zich buiten dat terrein. Hij neemt God niet met zijn zintuigen waar, en daarom staat het behagen van God niet zo hoog op zijn prioriteitenlijst. Hij kan de gevolgen voelen als zijn medemens hem afwijst, maar hij kan de gevolgen niet onmiddellijk voelen als God hem afwijst. Die gevolgen worden pas op de oordeelsdag gevoeld. De mens lijdt dus aan deze uiterlijkheid, waardoor hij probeert indruk te maken op mensen en zich er niet zo druk om maakt indruk te maken op God.

God kan behagen scheppen in wat Hij in een mens ziet, maar alleen als wat Hij in die mens ziet uit een zuiver hart voortkomt, als het voortkomt uit een hart dat God liefheeft en op God vertrouwt. Als dat ontbreekt, zal geen enkele hoeveelheid uiterlijke religieuze activiteit God ooit ook maar enigszins behagen. Die zal alleen indruk maken op mensen. Veel religieuze mensen willen natuurlijk niemand anders behagen dan mensen. Er zijn veel mensen die elke dag naar onze gemeenten gaan en helemaal niet aan God denken. Ze willen er alleen maar voor zorgen dat alle mensen in de gemeenten erkennen als goede christenen, als mensen die zich aan de regels houden, als mensen die het protocol volgen en als mensen die binnen de organisatie goed aangeschreven staan. Maar als het gaat om ieder moment van iedere dag een geweten tegenover God te hebben, het hart zuiver te houden, enzovoort, dan is dat wel het laatste waar ze aan denken. In dat opzicht kunnen religieuze mensen tegenwoordig heel sterk op de Farizeeën lijken.

Later in de Bergrede, in hoofdstuk 6, geeft Jezus voorbeelden van religieuze dingen waarmee de Farizeeën opzichtig vertoon maakten om door mensen gezien te worden. Hij zei tegen de discipelen:

Wanneer jullie diezelfde dingen doen

En het waren goede dingen om te doen. Het waren dingen zoals aalmoezen geven aan de armen, bidden en vasten. Met geen van die activiteiten is iets mis. Maar Jezus wees erop dat de Farizeeën die activiteiten zo uitvoerden dat ze door mensen gezien werden, omdat ze erom gaven indruk op mensen te maken. Daarom deden ze die dingen.

Jezus zei:

‘Wanneer jullie deze dingen doen, doe ze dan niet om door de mensen gezien te worden. Doe ze buiten het zicht van mensen, zodat jullie Vader jullie ziet en jullie van Hem een beloning ontvangen.’

In heel het onderwijs van Jezus legt Hij de nadruk op een aspect van religiositeit dat voor de mens niet natuurlijk is: het innerlijke aspect, het geestelijke aspect. De meeste mensen binnen iedere godsdienst, of dat nu het jodendom is, wat wij tegenwoordig het christendom noemen, de islam of welke andere godsdienst dan ook, hebben een godsdienst die grotendeels uiterlijk is. Die bestaat er gewoonlijk uit dat ze aan de vereisten voldoen die nodig zijn om het respect te behouden van anderen binnen de religieuze gemeenschap waartoe ze hopen te worden gerekend. Jezus leert dat het er niet toe doet wat mensen denken. Het doet ertoe wat God denkt. Daarom moeten we onze religieuze werken zo doen dat we Gods welbehagen zoeken en ons totaal niet bekommeren om dat van mensen. Zo moeten we ook, wanneer we de wetten van God houden, die houden op de manier waarop het Hem behaagt dat ze gehouden worden, en niet slechts op een manier waarmee we indruk maken op mensen.

Daar gaat Jezus in de volgende verzen op in. We zullen ze een voor een opnieuw bekijken en bespreken wat Jezus zei over het gebod inzake moord en hoe Hij dat verder uitwerkte.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 5:20
- Leviticus 19:18
- Mattheüs 23:23
- Mattheüs 7:12
- Mattheüs 5:21
- Mattheüs 5:27
- Mattheüs 5:32
- 1 Samuel 16:7

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.